

استاد محمدجعفر یاحقی، هم‌نوا با فردوسی و بیهقی، نوآگر خسروانی* پارسی

فاطمه کاوند قلعه‌نویی^۱، مریم یوزباشی^۲، مژگان نیکویی^۳

۱. نویسنده مسوول، دکترای زبان و ادبیات فارسی، عضو باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان، واحد یادگار امام

خیمینی (ره) شهر ری، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

۲. دکترای زبان و ادبیات فارسی، عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی، شهر ری، واحد یادگار امام خیمینی (ره).

۳. دانشجوی دکترای زبان و ادبیات فارسی، مدرس دانشگاه آزاد اسلامی، واحد پرند، عضو باشگاه پژوهشگران جوان و

نخبگان، واحد یادگار امام خیمینی (ره)، شهر ری، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

چکیده

خراسان از گذشته‌های دور تا کنون همواره مهد علم و ادب و خاستگاه دانش‌های مختلف بوده و هست و بویژه در حفظ زبان فارسی و فرهنگ ایرانی تأثیری بسزا داشته است. در این همایش ارزنده که به پاسداشت نام بزرگان خراسان برگزار می‌گردد، بدرستی بزرگان حال حاضر خراسان نیز مدنظر قرار داده شده‌اند، در این جستار دکتر محمدجعفر یاحقی، از بزرگان علم و ادب پارسی به شایستگی برگزیده شده‌اند تا با یادکردی از مقام والای علمی و انسانی وی، اندک مراتب سپاس و قدردانی از ایشان گزارده آید و چهره علمی ایشان به خوبی شناخته شود، به این امید که از دانش ایشان برای ترویج زبان و فرهنگ و ادب فارسی به شایستگی استفاده شود. پژوهش‌های علمی یاحقی در متون منظوم و منثور ادبیات فارسی، مقاله‌های برجسته ایشان در زمینه ادب و فرهنگ و تاریخ و جغرافیای ایران زمین، سمت‌های مدیریتی و اجرایی ایشان در پست‌های حساس، ترجمه‌ها و شرح حال‌نگاریها و سامان دادن یادنامه و ارجنامه‌های ادبی، راهنمایی پایان‌نامه‌ها و رساله‌های دانشجویی و تأثیر بسزای ایشان در تربیت دانش‌پژوهان ادبی همه حاکی از اهمیت جایگاه علمی ایشان است و ضرورت این تحقیق را روشن می‌سازد. تا بحال تحقیقی جامع در مورد آثار و خدمات این استاد برجسته صورت نگرفته است و این تحقیق پیشینه‌ای ندارد. در این مقاله پس از مقدمه، زادگاه ایشان به اختصار معرفی خواهد شد و سپس به زندگی و آثار ارزنده و خدمات ادبی استاد پرداخته خواهد شد.

کلیدواژه: خراسان، فردوس، دانشگاه فردوسی مشهد، ادبیات، یاحقی.

* زبان فارسی را دری نامیده‌اند چون شایسته گویش درباری شمرده شده است و ما خسروانی می‌نامیم که هم مقام موسیقایی است و با نوآگر متناسب و هم شایسته گفتار شاهانه و فاخر. ناصر خسرو نیز از این زبان با عنوان دُر دری یاد می‌کند و فردوسی هم نظمش را کاخی بلند و خسروانی می‌داند بی‌گزند از باد و باران.